

Tutkimus ja seuranta -työryhmä, kokous 2/2025

Aika: Torstaina 22.5.2025 klo 9.00–11.00

Paikka: Teams –etäkokous

Läsnä:

HUS Apteekki, Hanna Tolonen (puheenjohtaja)
Itä-Suomen yliopisto, Farmasian laitos, Emma Aarnio (sihteeri)
Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos, Marja Härkänen
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, Leena Saastamoinen
Kela, Terhi Kurko
Kliinisen farmasian seura, Niina Karttunen
Yliopiston Apteekki, Kari Linden

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 9.02. Pidettiin lyhyt kuulumiskierros.

2. Terveiset koordinaatioryhmästä sekä verkoston yhteistapaamisesta

Emma Aarnio kertoi 12.2. sekä 21.5.2025 pidetyistä koordinaatioryhmän kokouksista. Helmikuun kokouksessa hyväksyttiin Muistilista vastaanotolle valmistautumiseen ja ohje osallistamisen tukemiseksi, jotka julkaistiin Lääkehoidon päivänä 13.3.2025.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on työtehtävän edellyttämä lääkehoidon osaaminen -työryhmä nosti keskusteluun Turvallinen lääkehoito -oppaan päivitystarpeet. Mm. hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa, lainsäädäntöä on muuttunut, lähihoitajatutkinnon rakenne on uudistunut ja on tarve kuvata tarkemmin, mitä lääkehoidon osaamista eri ammattiryhmiltä edellytetään ja milloin tarvitaan täydentävää lisäkoulutusta (ml. sosiaalihuollon ammattihenkilöt). Fimea koordinoi edellistä päivityskierrosta ja ottaa tehtäväkseen selvittää, miten STM toivoo päivityksen kanssa edettävän. Keskustelussa oli myös Lääkeinformaatioverkoston yhteinen kannanotto biologisten lääkkeiden antolaitteiden ohjevideoiden tarpeesta. Sovittiin, että Päivi Kiviranta laatii sähköpostiviestin Lääkeinformaatioverkoston toimijoille, jotka voivat halutessaan jakaa sitä eteenpäin myyntiluvan haltijoille omissa verkostoissaan kannustaakseen heitä tuottamaan videoita.

Perinteiseen tapaan kokouksessa käytiin työryhmien kuulumiset läpi. Lääkehoidon päivään liittyen oli ollut paljon toimintaa ja viestintää. Lisäksi Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on työtehtävän edellyttämä lääkehoidon osaaminen -työryhmällä oli viimeistelyssä sosionomien ja geronomien tutkintojen lääkehoidon opintojen sisältö.

Toukokuun koordinaatioryhmän kokouksessa lääkitysturvallisuuskoordinaattori Asta Kähkönen esitteli Keski-Suomen hyvinvointialueen ja avoapteekkien välistä yhteistyöprojektia lääkitysturvallisuudesta. Hyvinvointialueella oli tunnistettu tarve vaaratapahtumailmoittamismenettelyn kehittämiseksi. Vaaratilanneilmoituksia seurattiin sekä arvioitiin ja niiden perusteella tunnistettiin useita kehittämiskohteita: reseptien tietojen päivittäminen vastaamaan lääkkeen todellista käyttöä ja potilastietojärjestelmän lääkelistaa (erityisen tärkeää annosjakelun oikeellisuuden varmistamiseksi), potilastietojärjestelmän käytön osaamisen vahvistaminen, tunnistetuista ja riskiltään hyväksytyistä yhteisvaikutuksista kommunikointi (kansallisen kehittämisen kohteeksi: miten viestitään apteekeille, että yhteisvaikutus on harkittu), apteekin toimintaperiaatteiden tuntemuksen lisääminen (tietyt asiat keralla kuntoon → häiriökysynnän vähentäminen) sekä iteroinnin periaatteiden kertaaminen. Alueella toteutetaan myös apteekkien ja hyvinvointialueen yhteiskampanja vuonna 2025 asiakkaan / potilaan tietoisuuden ja roolin vahvistamisesta lääkitystietojen ylläpitämisessä ja mukana pitämisessä. Kokouksessa keskusteltiin myös paljon kummitoiminnasta sekä sen tavoitteista. Työryhmämme kummi Raija Sipilä esitteli vuoden ensimmäisessä kokouksessamme käytyä keskustelua ja sopimiimme toimintatapoja. Todettiin, että kummitoimintaa on tarvetta kehittää. Kokouksessa kuitenkin

kannatettiin nykyisen kaltaisen kummitoiminnan jatkumista. Toiminnan uudistamista mietitään uuden strategiakauden alussa.

Lääkkeen käyttäjän osallisuus varmistaa lääkehoidon onnistumisen -työryhmä kertoi Lääkehoidon päivän onnistuneen hyvin ja webinaarilla olleen lähemmäs 1000 katsojaa. Webinaari sai hyvää palautetta osallistuneilta ja sen aihe oli koettu kiinnostavaksi ja ajankohtaiseksi. Seuraava lääkehoidon päivä järjestetään 12.3.2026. Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua -työryhmä on lähettämässä lääketietokantoihin ja palveluihin liittyvän kyselyn lomien jälkeen sairaala-apteekkeihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöllä on työtehtävän edellyttämä lääkehoidon osaaminen -työryhmä oli saanut valmiiksi selvityksen lääkehoidosta sosionomi- ja geronomitutkinnoissa. Keskusteltiin, odotetaanko ammattihenkilölainsäädännön muutosta ennen selvityksen lähettämistä ministeriöön. Päätettiin, että keskustelulle ja tilanpäivitykselle ammattihenkilölainsäädännöstä varataan aikaa seuraavassa koordinaatioryhmän kokouksessa. Työryhmä tarjoaa lisäksi syksyllä opetusnäyttöihin liittyviä näyttö- ja simulaatiomalleja eri hyvinvointialueilla. Tavoitteena on koota yhteen hyviä käytänteitä.

Kokouksessa käytiin läpi myös terveiset Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaamisesta, joka järjestettiin verkossa 8.4.2025. Tapaamisessa esiteltiin aluksi Itä-Suomen yliopistossa tehtyä lääke-neuvontaselvitystä. Selvityksen tuloksista käytiin keskustelua pienryhmissä annettujen kysymysten avulla. Lisäksi työryhmät esittelivät toimintaansa vuodelta 2024. Osallistujilla oli myös mahdollista tuoda terveisiä omasta organisaatiostaan pienryhmäkeskusteluissa. Esitys lääkeneuvontaselvityksestä ja työryhmien esitykset saivat kiitosta, mutta tilaisuutta pidettiin verkossa pidettäväksi liian pitkänä (kesto hiukan yli kolme tuntia).

3. Kansainvälisen lääkeinformaatiotutkimuksen seuraaminen ja raportointi

Aihetta olisi hyvä fokusoida (esim. mitä on kansainvälinen lääkeinformaatiotutkimus). Mietittiin, että ajatusta voisi olla hyvä palauttaa takaisin työryhmien puheenjohtajille ja sihteereille sen tavoitteen kirkastamiseksi. Työryhmä auttaa kyllä pyydettyä spesifistä tietoa (esim. tiettyyn aiheeseen liittyvä tutkimus). Keskusteltiin myös mahdollisuudesta listata kansainvälisiä tutkimuksia lääkeinformaatiosta, mutta mihin tätä tehtäisiin ja kenen toimesta. Lisäksi satunnaisten tutkimusten ei-systeemäattinen listaaminen voi johtaa julkaisuharhaan.

Todettiin, että toive on niin laaja, että siihen on vaikea vastata. Lääkeinformaatiostrategia myös on luotu kansallisesti. Ehdotetaan muille työryhmille kokousten asialistoille pysyvää kohtaa "Ajankohtaiset kansalliset ja kansainväliset tutkimukset sekä tutkimustarpeet". Tämä auttaisi myös tulevan tutkimusstrategian luomisessa. Muistiot ovat julkisia Innokylässä, joten muut työryhmät voivat käydä näistä katsomassa mahdollisia tutkimuksia.

4. Toimikausi 2024–2026: Työryhmän toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet ja niiden toteutumisen seuranta

Toteutuneet toimenpiteet

Potilaiden osallisuuden edistämisen materiaalit on julkaistu Fimean sivuilla ja näistä on tehty verkkotiedote.

Tulevan toiminnan suunnittelu

Diasetti koulutuskäyttöön potilaiden osallisuuden edistämisestä tutkimuksessa on valmistunut. Pienryhmässä selvitetään mahdollisuutta julkaista diasetti Fimean verkkosivuilla.

5. Seuraavat kokous- ja tapaamisajankohdat

a) Työryhmän seuraavat kokoukset:

- a. 25.9.2025 klo 9-11
- b. 12.2.2026 klo 9-11
- c. 21.5.2026 klo 9-11

b) Muut tapaamiset ja tilaisuudet:

- a. 17th European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics Congress - EACPT2025 Helsinki 28.6.–1.7.2025: Embracing Innovations for Optimized Patient Care www.eacpt2025.org
- b. 18th European Public Health -konferenssi Suomessa 11.–14.11.2025

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Kolme nostoa kokouksesta ja kokouksen päättäminen

1. Ehdotus muille työryhmille kohdasta "Ajankohtaiset kansalliset ja kansainväliset tutkimukset sekä tutkimustarpeet" kokousten esityslistalle.
2. Työryhmän jäsenillä on menossa monenlaista tutkimusta ja muuta lääkeinformaation liittyvää.
3. Marja Härkäsellä on keynote-puheenvuoro International Council of Nurses -konferenssissa 10.6. sessiossa "Strategies for Quality and Safety in People-Centred Care".

Puheenjohtaja päätti kokouksen 10.18.